

"VŠICHNI JSME SOUČÁSTÍ PŘÍRODY A SPOLEČNOSTI"

PL - CZ SPOLUPRÁCE OBCE
KŁODZKO A MIKROREGIONU
BĚLÁ.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

VŠICHNI JSME SOUČÁSTÍ PŘÍRODY A SPOLEČNOSTI

„Někteří lidé hledají krásná místa pro život, jiní dokážou zkrášlit místa ve kterých žijí.“ Tato myšlenka provází všechny ty, kteří pracují v obci Kłodzko ve prospěch její malé vlasti a místní komunity. A právě pro tyto lídry byl uspořádán Kongres společenských iniciativ.

Jeho realizace byla možná díky polsko-českému projektu zvanému „Všichni jsme součástí přírody a společnosti“, který byl spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Slavnostní otevření se uskutečnilo v Centru pro kulturu, sport a rekreaci v Kłodzku. Starosta obce Kłodzko Stanisław Longawa, poděkoval všem za účast a pozval k vyslechnutí připravených přednášek. Velkou výhodou tohoto kongresu byla přítomnost tlumočnicků, kteří průběžně předávali informace našim českým přátelům.

Na začátku všechny pozitivně naladil mladý nadaný zpěvák s obrovskými úspěchy Mateusz Czajka, který je také členem Kłodzského komorního sboru Concerto Glacensis. Umělec zazpíval tři skladby: dvě české – Malovaný džbánku (Helena Vondráčková), Lady Carneval (Karel Gott) a jednu polskou Kdyby to bylo tak (Krzysztof Krawczyk).

A přestože nohy chtěli tančit, všichni netrpělivě očekávali na prvního hosta, kterým byl vynikající kulturní historik Henryk Dumin, s 30-ti letou zkušeností v oblasti prosazování a chránění nehmotného kulturního dědictví Dolního Slezska. Uskutečňuje řadu originálních projektů zaměřených

na tradici našeho regionu. Má mimořádnou schopnost zaujmout posluchače natolik, že pojem nuda se stává cizí. Sobotní přednáška se týkala „dějin polsko-českých vzájemných vlivů v kulturní, společenské a kulinářské oblasti.“ Znalosti tohoto náročného téma, byly předávány s obrovským nadšením a přitahovaly pozornost celého publika. 40 minut je ale dost málo, aby mohly být předány všechny vědomosti, obzvlášť, že na své vystoupení čekal už Maciej Zawierucha, který je od roku 2009 Moderátorem obnovy venkova, a to nejen teoreticky, ale i v praxi. Spolu se svou manželkou provozuje Zelené laboratorium - vzdělávací farmu. Připravil prezentaci „Obnova vesnice jako způsob rozvoje venkova. - ukázka příkladů dobré praxe“ Zmínil se, mimo jiné, o síťování služeb nebo vzájemné propagaci, která spočívá v tom, že tematické obce se doporučují a nabízejí služby pro turisty, díky čemu vzniká vzájemná propagace.

Po další zajímavé prezentaci přišel čas na hudební vystoupení ldy Szeblové - občanky Starého Wielistawia. Tato mladičká vítězkyň řady pěveckých soutěží na krajské a celostátní úrovni zazpívala skladby Ewy Bem.

„Venkovský veřejný prostor jako faktor zvyšující společenskou integraci“ je další zajímavé téma, které by mělo být řešeno. Dr. ing. Anna Podolska je vědeckou pracovnící na Přírodovědecké univerzitě ve Wroclawi. Uskutečňovala workshopy v oblasti využívání veřejných prostor v obci i mimo zástavbu. Vysvětlila a znázornila příklady dobrého i špatného využití těchto prostorů. Co dělat, aby se to nepřehnalo? Jaká opatření přijmout, aby nedošlo k narušení veřejného pořádku, a zároveň přilákat lidi? Tohoto problému se týkala prezentace. O tom, jak funguje a jak je podporován program Obnovy venkova v obci Kłodzko se zmínil starosta obce Stanisław Longawa. Je třeba připomenout, že byl jedním z iniciátorů zavedení programu Obnovy venkova Dolního Slezska v našem vojvodství jako tehdejší zástupce

maršála. Předtím, než představil aktivity v obci, byl čas na krátké video. Jeho náplněm byly vzpomínky na iniciativu z roku 2016. Po této dejemné ukázce starosta představil naše úspěchy v obnově venkova, komponenty podpory, soutěže, které způsobují to, že lidem záleží na estetice a přívětivém vzhledu obce. Jednou větou se dá říci ... co může udělat obec, aby se společností chtělo.

První část kongresu uzavřela prezentace dr. ing. arch. kraj. mgr. umění Evy Podhájské s názvem „KATEGORIE AGROPARKU“ jako myšlenka využití potenciálu Kłodzské oblasti. Příklad zřízení zámeckého parku v Ławici“. Scenérie to není pouze malebná krajina, ale také životní prostředí a občanská iniciativa. To vše a ještě mnohem více zmínila poslední přednášející.

V Centru pro kulturu, sport a rekreaci obce Kłodzko v Oldřichovicích Kłodzkých čekalo na hosty občerstvení, a brzy poté další zajímavé prezentace. Tentokrát se představili naši občané. Jako první se o svých plánech zmínil Martin Schoenberg - majitel zámku v Piszkowicích, a hned nato Katarzyna Kuś - manažerka zámku Kamieniec. Společným jmenovatelem přednášky byly problémy během získávání finančních prostředků na rekonstrukci tak nádherných památek, což v důsledku zhoršuje jejich stav a pozvolna zaniká historický příběh. Navzdory všemu se dalo slyšet i pozitiva, s podporou místních obyvatel, pomoc při získávání archivních materiálů a především odhodlání majitelů, kteří za každou cenu chtějí s neuvěřitelným smyslem pro detail obnovit tyto památky.

Ale to byl pouze začátek, jelikož další přednáškou zaujal všechny zúčastněné Edward Szymczak - mistr včelařství z Gorzuchowa. Je to jeho životní vášeň, kterou dokáže nakazit ostatní. Vzdělává mládež a turisty, což je úžasnou předností, která může prospět do budoucna.

O vynikající činnosti Sboru dobrovolných hasičů a mládežnické družiny z Dolní Jaskowé se zmínil Michał Pawlik – předseda SDH Dolního Jaskowa. Povolání hasič je jedním z nejvíce váženým ve společnosti. Ten kdo se rozhodne vykonávat toto povolání musí být neuvěřitelně statečný. Právě díky hasičům se cítíme v bezpečí, a máme vůči nim tolik důvěry.

Polsko-česká spolupráce v obci Kłodzko trvá již několik let. V roce 2010 obec Dolní Jaskowa a Skuhrov nad Bělou podepsaly dohodu o spolupráci. O tom, jak to všechno začalo se zmínil starosta Dolní Jaskowé Kazimierz Wcisło.

Radní obce Kłodzko a starostka Horního Szalejowa Teresa Biel-Lutostawska se zmínila o dopadu územního rozvoje na image obce na příkladu své obce a místopředseda městského zastupitelstva Kłodzko a předsedkyně KGW Želazno - Mariola Kozak se cítila jako ryba ve vodě během vyprávění o činnostech Spolku venkovských žen. Všechny svátky, dožinky, oslavy a další akce jsou organizovány ve spolupráci s velkým nasazením a podporou našich hospodyněk. Je těžké najít ve venkovské společnosti nějaké oslavy, které by nebyly podporovány nápady a energií členek SVZ. Přednášku shrnula pěveckou vložkou Zdzisława Gębska - zakladatelka sboru Marzenie obce Kłodzko.

O působení, charitě, kulturním vzdělání a Festivalu Reimanna vyprávěl Franciszek Piszczek - předseda Sdružení přátel Krosnowic, který několik let působí v oblasti sociální činnosti.

Poslední přednášku připravila Magdalena Kruk-Ledzion – předsedkyně Sdružení „Naše Želazno“. Vyprávěla o tom, jak občané „vzali“ školu do svých rukou ... a konkrétně o činnosti

Soukromé základní školy a Soukromého gymnázium v Želaznie, které provozuje Sdružení „Naše Želazno.“

Vše shrnul starosta, který vyzval hosty k podpisu v podobě otisku prstů na plakátu, který bude připomínat kongres.

Konečně přišla chvíle pro společné polsko-české integrační folklorní zpívánky, kterým čelila Oliwia Łuszczynska. O chvíli později se všichni dobře bavili s hudební skupinou Podzamek Boys.

Děkujeme za účast: Zbigniewowi Szczygłowi radnímu dolnoslezského zastupitelstva, Pawłowi Czystczoniowi řediteli odboru pro rozvoj venkova UMWD, Pawłowi Gancarzowi starostovi obce Słoszowice, jakož i delegaci z

Mikroregionu Bělá – partnerům projektu: panu Vladimíru Bukovskému zástupci starosty obce Skuhrov a předsedovi Mikroregionu Bělá, Ladislavu Kubíčkovu zástupci předsedy Mikroregionu Bělá, Vladimíru Hulmanovi předsedovi Sdružení pro regionální rozvoj a česko – polskou spolupráci a dlouholetému partnerovi polsko – českých projektů a všem těm, kteří se zúčastnili kongresu.

Z výše uvedeného vyplývá... , že v naší obci žijí lidé, kteří „dokážou zkrášlit místa ve kterých žijí.“

Justyna Bytnar
Urząd Gminy Kłodzko

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

VENKOVSKÉ VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ JAKO ČINITEL POSILUJÍCÍ SPOLEČENSKOU INTEGRACI - PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE VYUŽITÍ SPOLEČNÝCH PROSTOR NA VENKOVĚ

Úvod

Venkov je prostor, který se nachází mimo městské osídlení v souladu s definicí vesnice podle národního statistického úřadu (Strategie venkovských oblastí 2005). Zaujímá většinu rozlohy Polské republiky, zhruba 93%. Bohužel, polská vesnice ztrácí pomalu prvotní zemědělskou funkci, nasvědčuje tomu mimo jiné dynamika celkového množství zemědělských statků, která se od roku 2007 snížila skoro o 200 tis. (Poczta 2010). Venkovská krajina v Polsku spojuje v sobě prvky přírodní a kulturní scenérie.

V současné době se rozvoj venkovských oblastí liší od prvotního postupu. To je především způsobeno snížením úlohy, jakou plnilo vlastnictví půdy, která už není jedinou živitelkou rodiny. Z toho důvodu se zapomíná na řádné modelování prostoru, který by měl mít otevřený charakter, a dobře zapadal do krajiny s širokými lány polí, luk, sadů a zahrad. Jednotná struktura by měla být ponořená do husté zeleně, která by měla výrazně zdůrazňovat image obce. Důležitý je také provázaný charakter objektu, historický sloh, který by měl být přizpůsoben aktuálním ekonomickým a hospodářským potřebám.

V poslední době pozorujeme ve venkovských oblastech našeho kraje dynamické změny, které v závislosti na závažnosti a druhu prováděných činností mohou vést ke ztrátě rozmanitosti a identity venkova (Podolska 2012). Důležitým prvkem při návrhu využití venkovského veřejného prostranství jsou znalosti a společenské vědomí. Pouze takovým způsobem můžeme modelovat krajinu tak, aby nové prvky nezbouraly stávající formy, a zároveň aby navázaly do tvarovaného během staletí genius loci (duch místa). Obyvatelé venkova se začínají aktivně starat o vlastní životní prostředí, které slouží nejen ke zlepšení kvality jejich života, ale je atraktivní pro potenciální turisty. K jeho tvarování dochází v rámci soukromých, ale i veřejných činností. Do první můžeme zahrnout péči o vlastní majetky. To se týká jak zástavby, tak všeho kolem ní.

Jiným druhem zeleně jaká se vyskytuje ve venkovských oblastech jsou společné prostory, které patří obcím a byly předány komunitě dané obce k jejich integraci.

Co jsou veřejná prostranství?

Veřejná prostranství byla definována podle zákona ze dne 27 března 2003, o plánování a využití prostranství (Dz. U. nr 80, poz. 717). "Veřejné prostranství jsou prostory zvláštního významu, které díky své poloze, funkčním a prostorovým vlastnostem, slouží k uspokojení potřeb obyvatel, zlepšení kvality jejich života a podporuje navázání společenských kontaktů. Do těchto prostranství můžeme zahrnout:

- plochy uvnitř obce,
- malé plochy nebo parčíky na křižovatkách cest,
- plochy v okolí kostelů, družin,
- blízkost obchodních nebo gastronomických středisek,
- okolí sportovních hřišť,
- bývalé dvorské parky
- rybníky a říční terény.

Níže jsou uvedeny příklady veřejných prostranství v obci.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Obr. 3 Koncepce využití společného terénu v blízkosti družiny v obci Górkí cílem zvýšení biologické rozmanitosti. (autor: D. Pach, J. Szmechta, poradenství A. Podolska)

Charakteristické rysy kvalitně navržených veřejných prostranství

Nejdůležitějším rysem týkajícím se veřejného prostoru je jeho obecná dostupnost, která by neměla být ničím omezena. Význam veřejného prostoru v tvarování mezilidských vztahů našel motivaci v Listině o veřejném prostranství, ve které je veřejný prostor definován jako „pro běžné použití“, jejímž cílem je uspokojení potřeb místních obyvatel. Veřejné prostranství je místem společenské integrace a vzdělání, kontinuity místní tradice a tolerance. Stav těchto

prostorů, způsob využití, vybavení, prvky drobné architektury jsou obrazem péče místních obyvatelů a samosprávy.

Ukazatelem kvalitně navrženého veřejného prostoru jsou prvky vybavení, umožňující zastavení a pobývání v daném místě, např.. lavičky, schůdky, podpory a jiné. Aby mohl být tento prostor využíván i během horkých letních dnů, ideální by bylo, kdyby se nacházel v polostínu. Z behaviorálního pozorování vyplývá, že většina lidí zaujímá místa chráněná, která nejsou vystavena přímému pohledu, ale zároveň umožňují sledování okolí. Je také důležité správné umístění laviček. Jejich individuální uspořádání, při velkých vzdálenostech od sebe, není příznivé pro komunitní interakci, nepodporuje dialogy a navázání společenských kontaktů. Z tohoto důvodu by prvky drobné architektury měly být formovány v těsné blízkosti. Lavičky nasměrované proti sobě nebo umístěné v pravých úhlech vytvářejí podmínky ke konverzaci. Navíc výběr zajímavého tvaru, barvy nebo textury může vyvolat větší zájem o tento prostor, který se bude pozitivně lišit od jiných míst.

Popularitu místa může také zvýšit nebo snížit cestovní ruch v okolí. V případě, že v blízkosti plánovaného veřejného místa probíhá rušná silnice, může se do značné míry omezit zájem o místo setkání. Za prvé, omezí přístup veřejnosti k tomuto místu tím, že sníží bezpečnost chodců. Za druhé, hluk může ovlivnit ochotu návštěvy tohoto místa.

Vědečtí pracovníci (např. Gehl, Whyte) snadno dokazují obyčejná společenská práva - **přítomnost lidí** v daném místě je zárukou toho, že tam přijdou další. Takže velké množství lidí ve veřejném prostoru zvyšuje popularitu tohoto místa. Je proto důležité upravit navrhované prostory pro potřeby obyvatel.

Navíc popularitu prostoru ovlivní také **krátké vzdálenosti od místa bydliště** - umístění v centru, nikoli za hranicemi obce. Tento prostor by měl mít multifunkční vlastnosti, pak bude předmětem zájmu široké skupiny odběratelů.

Dalším důležitým faktorem je **aktivní účast občanů na tvorbě veřejného prostoru**. Od plánování až po realizaci je velmi důležitý podíl místní komunity, včetně mladých lidí, kteří později budou s větší pravděpodobností udržovat kvalitu místa, které sami tvořili.

Řádné využití společných prostor v obci je velmi důležité, jelikož společně s jinými prvky, ovlivňují image obce a vyvolávají pocit prostorového pořádku. Veřejné prostory mohou nabízet různé formy využití volného času bez ohledu na věk. Jsou důležité pro kontinuitu tradice, dovedností a zájmů, jsou zde organizovány akce, dožínky a jiné oslavy důležité pro konkrétní obec.

Proč některé prostory nejsou kvalitně využívány?

Ve venkovských oblastech, společné prostory nabývají charakteru skupinového prostoru. Za jeho tvarování a využití odpovídá konkrétní komunita. V závislosti na tom, jak je tento prostor tvarován, může se stát zdrojem pýchy nebo ostudy.

"V současné době se zdá, že mnoho veřejných prostor je navrženo s úmyslem dívat se na ně, ale nestýkat se s nimi. Jsou řádně uklizené čisté a prázdné - můžeme říct "nejsou lidé, není problém"! "Ale jakmile veřejný prostor je prázdný, zdevastovaný, nebo obsazený nežádoucími hosty, skoro vždycky to znamená vážné chyby v návrhu nebo zpracování, nebo v obou aspektech" (Jeleński, Kosiński 2008). Vyvozením závěrů z výše uvedené citace je třeba vzít v úvahu, že je důležité, aby veřejný prostor byl oblíbeným místem a díky tomu také často navštěvovaným a kvalitně využívaným. To by mělo být místo lákavé, umožňující vykonávat různé druhy aktivit. Podmínkou využití takového místa je pocit bezpečí, který můžeme dosáhnout díky čitelné organizaci, zabezpečením před vlivy nepříznivého počasí a ochranou veřejného pořádku. Kvalitně navržený prostor by měl být zvláště čitelnou kompozicí a vysokou estetikou. Dalším důležitým činitelem je identita místa a vztah k němu. Veřejný prostor může být vodičem tradice, kultury a historie. Tím spíše by si měl zasloužit na zvláštní péči a pozornost.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKROCZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Způsob zřízení veřejných prostranství je obvykle podřízen vkusu, smyslu pro krásu, což jsou faktory závislé na subjektivním pocitu, vrozeném estetickém instinktu, profilu a stupni vzdělání. Správné tvoření venkovského prostoru v souladu s úctou k majetku minulých generací, udržování pořádku a rovnováhy je výrazem vědomého a důsledného tvarování venkovské krajiny (Chlík 2008). V době "mcdonaldizace" je velmi důležité rozlišit individuální charakter, analyzovat zdroje obce a určit odpovídající směry vývoje.

Komponenty pro veřejná prostranství

Analýzou venkovských veřejných prostranství mohou být zvýrazněny základní části, které významně ovlivní celkovou kompozici. Mezi ně patří:

- **drobná architektura** (ploty, lavičky, odpadkové koše, altány, pergoly, atd)
- **komponenty zeleně** (vysoká, střední, nízká)
- **komunikace** (uličky, náměstí, parkoviště).

Komponenty venkovských společných prostorů by měly být v souladu s tradicí místa a vlastnostmi regionální architektury. Jejich tvary by měly navazovat do struktury místního prostředí v souladu s charakteristikou terénu a individuálně přijatém řešení v dané lokalitě či regionu, čímž bude lépe harmonizovat a splyne s okolím.

Součástí společného územního rozvoje, který rozhoduje o funkční vlastnosti a popularitě daného místa jsou především součásti drobné architektury. Měly by být originálním řešením a k její provedení by měly být použity přírodní, původních materiály, charakteristické pro konkrétní místo. Za místní materiály je považován strom, hlína nebo kámen. Pro zastřešení se doporučuje používat střešní tašky, břidlicí nebo šindele, při stavbě a dokončení fasády kámen nebo cihly. Během tvarování důležitá je také forma, která by měla být v souladu s místní tradicí. Pavilony ve venkovských oblastech, které svým objemem nejvíce navazují do zástavby by měly být v souladu s místními klimatickými podmínkami a terénními svahy, které určí mimo jiné, správný sklon střechy (čím strmější terén, tím větší sklon střechy).

Dalším faktorem, který ovlivňuje estetiku společných míst ve venkovských oblastech je zeleň. Měla by být pěstěná v souladu s místní tradicí a kontinuitou původní symboliky pro každý druh. Je velmi důležité, aby podporovala biologické rozmanitosti - byla medonosná, užitečná pro opylující hmyz a plodila jedlé ovoce, které budou krmivem pro ptáky. Niže je uveden seznam doporučených rostlin ve venkovských veřejných prostranstvích, které podporují biologickou rozmanitost:

Stromy	Křeviny	Bylinky
<ul style="list-style-type: none"> • hloh obecný (<i>Crataegus laevigata</i> nebo <i>Crataegus monogyna</i>) • kaštan koňský (<i>Aesculus hippocastanum</i>) • javor (<i>Acer</i>) • lípa malolistá (<i>Tilia cordata</i>), lípa velkolistá (<i>Tilia platyphyllos</i>) • trnovník akát (<i>Robinia pseudoacacia</i>) • slivoň (<i>Prunus</i>) • vrba (<i>Salix</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • dřívák (<i>Berberis</i>) • bez černý (<i>Sambucus nigra</i>) • střešňa obecná (<i>Prunus padus</i>) • pustoryl (<i>Philadelphus</i>) • krušina olšová (<i>Rhamnus frangula</i>) • ptačí zob obecný (<i>Ligustrum vulgare</i>) • šeřík (<i>Syringa</i>) • růže (<i>Rosa</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • zběhovce plazivý (<i>Ajuga reptans</i>) • hluchavka bílá (<i>Lamium album</i>), hluchavka nachová (<i>Lamium purpureum</i>) • šanta kočičí (<i>Nepeta cataria</i>) • tymián písečný (<i>Thymus serpyllum</i>), tymián obecný (<i>Thymus pulegioides</i>) • meduňka lékařská (<i>Melissa officinalis</i>) • koniklec (<i>Pulsatilla vulgaris</i>) • šalvěj lékařská (<i>Salvia officinalis</i>)

Důležitým prvkem celé kompozice je povrch chodníků, parkoviště i samé plochy. I zde by se výběr měl řídit určitými pravidly. Důležitým aspektem je vhodný materiál i jeho barva, která by měla být v souladu s celým prostředím. Je důležité, aby se povrch zbytečně neutrzoval, čímž by se snížila bilance propustných ploch v terénu. Povrch by měl být bezpečný, umožňující bezkolizní komunikaci zároveň pro občany se zdravotním postižením.

Koherentní regionální architektura, včetně drobné architektury a doprovodné zeleně integrují okolí a zároveň mají vliv na identitu a odlišnost místa. Tento prostor se stává snadno rozpoznatelný, a díky zvýraznění a zdůraznění individuality a jedinečnosti obce, výrazně zvýší svou atraktivitu, která může přispět k jeho rychlejšímu vývoji.

Shrnutí

Veřejné prostory ve venkovských oblastech jsou důležitou kompoziční a prostorovou součástí lokality. V závislosti na umístění a povrchu jaký zaujímají jsou často jediným shlukem husté zeleně, která nejenže pozitivně ovlivňuje mikroklima v obci, ale také zvyšuje její estetické a vizuální hodnoty. Tyto prostory často slouží jako místo společenské integrace, posilující mezilidské vztahy, jsou místem rekreace a odpočinku.

Z pozorování venkovských oblastí můžeme vyvodit určité závěry:

- Místní komunity by měly přijmout větší zodpovědnost za okolí, které je jejich společným dobrem,
- společné prostory jsou kvalitně využívány pouze tehdy, jsou-li během plánování a realizace přítomni místní občané,
- aby mohly být kultivovány tradice a identita místa, musí se mezi občany venkova popularizovat vazby na tradiční venkovský obraz,
- projektových aktivit by měly rovněž zúčastnit architekti včetně zahradníků, urbanisté - lidé se vzděláním souvisejícím s plánováním ve venkovských oblastech, aby jejich akce podporovaly řešení pro ochranu prostorového pořádku a kulturního dědictví obce. Kromě toho by měli dávat pozor na řádnou transformaci venkovského prostoru, včetně využití původních a tradičních druhů zeleně a místních materiálů, zdobení a tvarování charakteristické pro určitý region.

Dr inž. Anna Podolska, Instytut Architektury Krajobrazu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Zpracování na základě:

- Chilik P., 2008. Aby na wsi było lepiej. Fundacja wspomagania wsi, Warszawa.
- Gehl J., 2009. Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych.. Wydawnictwo RAM, Kraków.
- Jeleński, Kosiński, 2008. Project for public spaces. Jak przetworzyć miejsce. Podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska.
- Podolska A., 2012. Aktywizacja obszarów wiejskich i jej wpływ na wizerunek wsi, [w:] Ciok S., Raczek A. (red.), Wyzwania polityki regionalnej i lokalnej. Rozprawy naukowe IGIRRUWr, nr 27, Wrocław, s. 233-244.
- Podolska A., 2014. rzestrzenie publiczne na obszarach wiejskich Dolnego Śląska – studium porównawcze wybranych miejscowości, [w:] A. M. Włodarczyk (red.), Tradycyjne i nowe przestrzenie publiczne na obszarach wiejskich, Nysa, s. 65-76.
- Poczta W., 2011. Przemiany w rolnictwie, [w:] Raport o stanie wsi, Polska wieś 2010.
- Ustawa z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dz. U. 2003, nr 80, poz. 717.
- Whyte W. H., 1980. Social Live of Small Urban Spaces. USA

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

DĚJINY POLSKO - ČESKÝCH VZÁJEMNÝCH KULTURNÍCH, SPOLEČENSKÝCH A KULINÁŘSKÝCH VLIVŮ

Spektakulárním aktem, který byl počátkem společných česko-polských vztahů bylo v roce 966 zavedení křesťanství v zemích Polan díky prvnímu polskému panovníkovi - Měškovi I. Sňatek, který uzavřel o rok dříve v Hradci s Dobravou knížecí dcerou rodu Přemyslovců v Čechách a zahájení křesťanské misie v zemích pohanských Prusů prostřednictvím Wojtěcha Slavnikovce se staly jádrem společenství politických zájmů obou národů, a obdobím intenzivních kulturních vlivů. Panství Měška se prostřednictvím těchto aktů ocitlo v oblasti vlivu západoevropské civilizace. Přijal normy organizace vlády a náboženského života přímo z Čech. Ačkoli v roce 997 misie Wojtěcha skončila mučednickou smrtí, krátce na to byl svatořečen (r. 999) a země Polan získala status oblasti bojující o rozšíření hranice křesťanství. Díky svatým ostatkům nový stát získal prestiž, začal být viděn jako partner v evropských politických vztacích. Syn Měška I a Dobravy - Boleslav Chrabrý byl korunován v roce 1025 jako první polský král. I když smrt Dobravy způsobila rozpad polsko-české aliance během několika let, tak politické kontakty někdy i konflikty trvaly až do počátku čtrnáctého století.

Vojenské tažení českého knížete Břetislava v roce 1038 vyplenilo polské země a zbavilo je ostatky svatého Wojtěcha, které byly převezeny do Prahy. V závěrečné fázi tzv. „Rozpadu“ na polský trůn usedl král Václav II Přemyslovec, který v průběhu pětiletého panování zavedl stávající dodnes v Polsku úřad starosty.

V důsledku politických operací, na český trůn usedl syn polského krále Kazimíra - Vladislav II Jagellonský panující v letech 1471 - 1516, který je spojen s počátky vlivů renesančního umění v Čechách stále viditelné v architektuře Pražského hradu - tzv. Vladislavovo křídlo jednoho z nejpůsobivějších sálů té doby v Evropě.

Období třicetileté války bylo rozhodující dobou pro historický okamžik, kde ztráta nezávislosti a intenzivní germanizace vedly k denacionalizaci a zániku kulturní identity Čechů. Nelítostná bitva české stavovské armády proti panování Habsburků našla finále v bitvě na Bílé hoře v roce 1620, kde české stavovské povstání bylo poraženo. Vůdčí osobnosti vzpoury byli

popraveni, jiní odsouzeni k pokutám nebo byli nuceni emigrovat. Dav mnoha tisíce lidí opustil české země, putujíc mimo jiné, na území Polského království, kde v roce 1628 v Lešně byla zřízena česká kolonie utvořená z tisícovky uprchlíků z Čech a Moravy. V této skupině hrál důležitou roli slavný pedagog a kalvinista Jan Amos Komenský, který než se usadil v Amstrdamu, byl jedním z nejvýznamnějších osobností protestantského dvora Rafala Leszczyńskiego.

Koncem XVIII století politické zájmy sloučily Poláky a Čechy, kteří po rozdělení republiky společně sdíleli osud národů stávajících pod vládou rakouské monarchie. V rámci tzv. „Fryderycjánské kolonizace“ se Češi usazovali ve Slezsku, a v císařsko-královské galicii z řad osob české národnosti se rekrutovalo velké množství úředníků, kteří se poměrně rychle polonizovali a zabydlovali ve městech a na venkově. Například na Volyni se usadila poměrně velká skupina 25 000 Čechů, kteří se zabývali zemědělstvím.

V devatenáctém století v době obrození obou národů, hnutí směřující k autonomii a ochraně kulturní identity vedlo k řadě vědeckých a uměleckých iniciativ. Zde je nutno poukázat na působení českého spisovatele a jazykovědce Josefa Jungmanna, který věnoval

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

mnoho úsilí dílu týkajícího se pravopisu českého jazyka na základě jiných slovanských jazyků. Byl to důsledek devastace, kterou způsobila intenzivní germanizace trvající od sedmnáctého století. Na základě „Slovníku polského jazyka“ autora Samuela Lindego přidal k současné češtině zhruba 850 nových slov z polského jazyka. Bylo to dalším aktem vzájemného působení v této oblasti, i když ve středověku do polského jazyka proniklo zhruba 1500 nových slov převzatých z češtiny souvisejících s výkonem vlády a církevních obřadů.

I přes soupeření Poláků a Čechů na politické úrovni, kteří bojovali o primát v zemi Františka Josefa a získání autonomie podobné Maďarsku, v oblasti kultury byly přítomny početné vzájemné vztahy a společné pro oba národy jevy patřící do proudu středoevropského umění. Patří sem dílo polského nositele Nobelovy ceny Henryka Sienkiewicze, jehož publikace, které byly zpřísněny císařskou cenzurou, získaly velkou popularitu mezi českou komunitou. Když v roce 1924 jeho pohřební průvod procházel českou zemí ze švýcarského Vevey do Krakova, pražský tisk napsal: „Celý národ u rakve velkého poláka“. Ve velkém sále Národního muzea katafalk s rakví Sienkiewicze byl vystaven pro veřejnost, a v každé knihovně v Čechách se nacházely díla tohoto nositele Nobelovy ceny. Tyto tradice udržují ve dvacátém století polští nositelé Nobelovy ceny Czesław Miłosz a Wiesława Szymborska, kteří mají velkou zásluhu na úrovni mentálního sblížení obou národů. Patří sem i další současní autoři - Tadeusz Różewicz, Konstanty Ildefons Gałczyński, Zbigniew Herbert, Zbigniew Machej a Mariusz Szczygieł. Polská fascinace českou literaturou se vztahuje zejména na díla českých autorů: Jaroslava Haška, Bohumila Hrabala, nositel Nobelovy ceny Jaroslava Seiferta a Vladimíra Holana, který kromě svého vlastního, originálního poetického úspěchu nominovaného na Nobelovu cenu, má zásluhy také v překladu do češtiny díla

Adama Mickiewicze a Juliusze Słowackiego.

V oblasti polského výtvarného umění nejdůležitější osobností na přelomu XIX a XX století byl Jan Matejko syn českého učitele, který přišel do Krakova, a který dodnes efektivně formuje představu o minulosti národa. Velmi zasloužený pro polskou kulturu, vykonávající funkci rektora Krakovské akademie výtvarných umění, sugestivní formou znázorňoval v malířských pracích nejdůležitější okamžiky v dějinách polského národa. Jeho navrhované malířské vize přetrvávají v představivosti Poláků dodnes. Významným uměleckým fenoménem na přelomu století byla také tvorba rodáka z českého Karlína Vlastimila Hofmana - malíře, který spolu s Jackem Malczewskim vytvořil originální trend ve výtvarném umění symbolismového a alegorického směru. V té době velký vliv na uměleckou tvorbu mělo také dílo pražského malíře Alfonse Muchy, který je zakladatelem kánonu tehdejší avantgardního, uměleckého směru secese. Tento trend ovlivnil nejdůležitější centra evropského umění, včetně Krakova a Lvova.

V současné době, polské a české umění v mnoha oblastech vlastní díla významných autorů, ctěných na světové scéně. Patří k nim, mimo jiné, někdy kontroverzní, ale sugestivní umělecká díla Davida Černého. Jejich příjem v uměleckých kruzích a vzájemná inspirace probíhají paralelně i v jiných oblastech. Zde musíme zmínit podstatný vliv současné české fotografické školy nacházející hodné pokračování v společnosti polských umělců, pro něž jména Josefa Sudka a Jana Saudka patří do kánonu fotografického umění. Bilaterální vlivy jsou přítomny také v oblasti filmu a divadla. Významnými úspěchy v oblasti kulturní spolupráce se může pochlubit taková instituce jako např. polsko-české divadlo v Těšíně, Polský institut v Praze a další.

V kruzích pop kultury jsou každému polákovi známi čeští umělci: Karel Gott, Helena Vondráčková, a v posledních letech vrchol popularity získala tvořivost zpěváka - Jaromíra Nohavicy dosahující nejvyšší pozice v žebříčku celonárodních rozhlasových stanic v Polsku.

V kulinářské oblasti, polská a česká kuchyně vznikla za stejných podmínek stanovených zemědělskými kořeny obou komunit. Pokrmy z obilovin spolu s masem a sýry jsou přítomny v nabídce obou národů. Nicméně, existují národní speciality, které v důsledku pronikání různých evropských vlivů během staletí se výrazně od sebe liší. Polskou kuchyni proslavují pradávne polévky z mouky - např. žur a zaznamenané v XIII století vařené pirohy s různou náplní. Česká kuchyně je známá díky -

houskovým a bramborovým (později) knedlíkům servírované sladké nebo se slanou omáčkou, nemůžeme zapomenout na smažený sýr. Pokrm, který se připravuje stejně jak v Čechách tak v Polsku je vývar s nudlemi - jako výživná polévka přítomná v nabídce obou národů. Neoddělitelnou součástí jídel je české pivo známé již od středověku díky své kvalitě. Z počátku vyráběno v klášterních a měšťanských pivovarech, později v šlechtických, v průběhu času získalo zaslouženou slávu po celém světě. V Polsku jsou známé a ceněné výrobky z neznámějších pražských a pizeňských pivovarů, ale i jiné ze zbývajících šestiset působících v současné době v zemi našich jižních sousedů.

Vzájemné kontakty přispěly v průběhu staletí i v dnešní době k velkolepým výsledkům. Jsou mnohem širší, zahrnují řadu významných osobností z různých oblastí vědy a umění, kteří výrazně přispěli k rozvoji vztahů mezi českým a polským národem. Uvedené příklady vzájemného vlivu obou kultur představují pouze odhadový přehled více než tisíciletých relací, ale určitě nejsou vyčerpávající. Jeho historické a společenské kontexty jsou předmětem výzkumu a analýzy skupiny bohemistů a učitelů polštiny na obou stranách hranice rozšiřující naše znalosti na toto téma.

V průběhu minulých staletí česko-polské vztahy nebyly špatné, nicméně, měli malý význam v historii obou národů. Směry politických zájmů byly odlišné a málokdy vykazovaly konvergenci. České dějiny po celá staletí byly založeny hlavně na vztazích směrem na jih - s císařstvím Rakouska, zatím co Polsko na úrovni východ - západ, s Německem a Ruskem. Společné zkušenosti byly takové, že jak Polsko tak Čechy byly zbaveny svrchovanosti - Polsko v roce 1795, a Čechy dříve - od roku 1620. V étosu obou národů jsou viditelné výrazné rozdíly - v Čechách je dominantní měšťanský étos, zatímco v Polsku - šlechtický. Katolická církev v Čechách byla po staletí pilířem habsburské monarchie, zatímco v Polsku - základem národní existence a kulturní identity. Z toho vyplývá řada rozdílů v temperamentu, specifický smysl pro humor a respektu k autoritě. Tyto rozdíly jsou předmětem zvědavosti a jsou atraktivní pro dnešní obyvatele obou zemí. Zánik politických bariér stále více a více podporuje překračování společné hranice v obou směrech. V žebříčku nejoblíbenějších národů vedených v Čechách v roce 2015, Poláci obsadili třetí místo, čímž se dostali před Němce a Rakušany. Před deseti lety byly na posledních místech žebříčku. Názor Poláků ohledně Čechů se prakticky nemění, stále se vyznačuje velkým množstvím sympatií a přívětivosti.

HENRYK DUMIN
antropolog kultury

Jelenia Góra, Kłodzko, luty 2017 r.

OBNOVA VENKOVA JAKO ZPŮSOB ROZVOJE VENKOVSKÝCH OBLASTÍ - UKÁZKA PŘÍKLADŮ DOBRÉ PRAXE A ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK OBYVATEL

Obnova venkova v Dolnoslezském vojvodství je založena hlavně na Dolnoslezském programu obnovy venkova, který realizuje tzv. Úřad maršála. V současné době se tohoto programu účastní 1120 starostenství ze 120 venkovských obcí. Některé obce a okresy uskutečňují vlastní programy aktivizující venkovskou komunitu. Program je založen na úzké spolupráci na úrovni: krajská samospráva - obec - venkovský lídr. Starostenství, která jsou ochotná vstoupit do programu utvoří Team obnovy venkova a obecní rada schválí účast v programu. Toto starostenství je na úrovni obce podporováno koordinátorem obce. Každá obec se zavazuje aktivně podporovat cíle uvedené v strategii obnovy venkova, které byly dříve navrženy během několikadenních školení. Konečné strategie schvaluje obecní rada. Účast v programu z počátku vyžaduje většího zapojení. Na oplátku budeme mít možnost použít několik náradí: workshopy "Plánování procesu obnovy venkova", na jejichž základě je tvořena strategie starostenství, informační setkání a školení pro lídry a koordinátory obce, studijní cesty, soutěž "Pěkná dolnoslezská vesnice", dvě grantové/dotační soutěže, cyklická školení pro venkovské lídry. Starostenství, která se aktivně účastní programu, každým rokem mění svou tvář, jsou společensky aktivní, zřizují nevládní organizace. Zde je několik zajímavých příkladů.

Obnova venkova ve svém základu klade velký důraz na analýzu a využití daného místa, jeho zdroje a hodnoty. Je zároveň založena na identitě venkova a hodnotách spojených s venkovským životem. Ve skutečnosti je strategie rozvoje dané lokality šitá na její míru. Vesnice vybírají různé druhy náradí pro rozvoj, proto obnova venkova má mnoho tváří a jeden cíl -

zlepšení životních podmínek. V našem vojvodství máme tematické obce, ekomuzea, takové, které tvoří naučné stezky, smyslové stezky, geocaschingové zastávky, qesty, vzdělávací farmy a domácí muzea. Pomalu se rodí nové turistické atrakce založené na tradici, hodnotách a zdrojích. V této fázi nesmíme zapomenout na lokality, které nechtějí být turistickými atrakcemi. Tyto vytvářejí strategie nasměrované přímo na vlastní potřeby. Jmenovatel ale musí být stejný - vize a téma společné pro všechny.

Vybral jsem pro Vás tři lokality z oblasti Kaczawských hor - Země vyhaslých sopek (okres Złotoryjski a Jaworski), které podle mně, jsou dobrým příkladem obnovy venkova. V Dobkowie bydlí zhruba 500 obyvatel. Vzniklo zde Ekomuzeum řemesla. V rámci tohoto ekomuzeum působí: 5 včelínů, 4 keramické pracovny, 1 krepová pracovna, 3 objekty pro ubytování (agroturistika a mládežnická ubytovna) a také Sudecká vzdělávací farma. Dobków se stal v roce 2011 vítězem soutěže Nejkrásnější dolnoslezská vesnice a v roce 2016 získal titul "vícemistr evropy" v soutěži o Evropskou cenu obnovy vesnice za celistvý, udržitelný a motto soutěže odpovídající rozvoj výjimečné kvality venkova. Úspěchem této obce je utvoření Sudecké vzdělávací farmy a plánu Geoparku Krajiny vyhaslých sopek, už ne jenom na území obce, ale celých Kaczawských hor. Czapple - tematická Vesnice písku a kamení, ve které žije 320 obyvatel. Nabízí turistické a vzdělávací atrakce, Stezku kamenných křížů,

geocaschingové zastávky a qesty. Čzaple zvítězila v soutěži o Nejkrásnější dolnoslezskou vesnici v roce 2015 a získali nominaci pro Občanskou cenu prezidenta Polské republiky. Třetí lokalitou je Rzeszówek - vesnice uprostřed lesa, která je příkladem vesnice zaměřené na plnění místních cílů a potřeb obyvatel. V této lokalitě místní zdroje v podobě pískovcových dolů upravili na zajímavou vzdělávací nabídku založenou na "Flinstonových". Rzeszówek má zhruba 225 obyvatel, do této doby byly provedeny informační a uvítací cedule, bylo zavedeno jednotné číslování domů, postavili jeviště, přístřeší a oplocení kolem hřiště, zajistili propagační materiály (pohlednice, kalendáře, tušky), směrové tabule, každoročně pořádají Rodinný den, Lesní posezení a Mikulášovou besídku. Rzeszówek obsadil II místo v kategorii Nejlepší start v Obnově dolnoslezské vesnice 2012 a obdržel Speciální cenu za udržení prostorového a kulturního pořádku. Rzeszówek je příkladem vesnice zaměřené na plnění místních cílů a potřeb. Každá z výše uvedených obcí dosáhla úspěchů, dvě z nich tak, že nabízejí zajímavé turistické a vzdělávací aktivity a jedna, která se uzavřela a plní cíle a potřeby svých obyvatel.

Jakmile se vypráví o obnově venkova známým, vždy se objeví dotaz "ale proč vy to všechno děláte?". Existuje několik odpovědí: chceme zvýšit úroveň a kvalitu života nebo chceme zachovat identitu. Obnovitelé skrývají, že také proto, aby se zlepšili jejich životní podmínky. Představte si, že všechny výše uvedené příklady podporují vznik nových pracovních míst. Aby obyvatelé mohli dosáhnout cíle, které si postavili během strategického

plánování, buď zakládají živnost nebo sdružení, ve kterém najdou zaměstnání místní občané. Zde je třeba se zmínit o jednom důležitém faktoru, tzv. síťování služeb. Čzaple jsou zapojeny do projektu, který spojuje dolnoslezské tematické vesnice. V Dobkowie vzniklo Ekomuzeum sdružující místní výrobce a poskytovatele služeb. Od spolupráce na úrovni obce či regionu závisí úspěch obnovy venkova a zlepšení životních podmínek obyvatel. To mi připomíná některá pravidla, která by měla být vodítkem pro ty, kteří jsou zapojeni do obnovy nebo se podílejí na tvorbě projektů: vždy mluvíme o sobě v dobrém smyslu; známe sebe navzájem i naše nabídky; nabízíme se vzájemně; spojujeme nás „prachy“ - dohromady a ne sami vytváříme zisk; hlídáme kvalitu všech; sdělujeme si vzájemně připomínky, úvahy, ale i chválu zákazníků; setkáváme se spolu a plánujeme; udržujeme zákazníky, i když nemám na své farmě ubytovací místo doporučíme souseda pokoje k pronajmutí. Zákazníci se nevracejí na místa nepříznivá, ocení nejen kvalitu služeb, ale také skutečnost, že o sobě mluvíme v dobrém, protože „tam je skvělá atmosféra“. Aby mohli strávit čas zajímavým způsobem budou Vás doporučovat, nebudou hledat jiné lokality.

Na závěr stručně popíšu v čem společně se svou ženou podnikáme. Jde o Bylinkářskou vzdělávací farmu a Zelenou laboratoř, působící v rámci Sítě vzdělávací farmy v Rzeszówku. Díky myšlence na základě rodinné tradice, zdrojů léčivých rostlin naší obce a připojením k síti Ekomuzeum řemesla v Dobkowie bylo u nás již 8000 návštěvníků,

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PŘEKRAČUJEME GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

organizujeme workshopy v kulturních centrech, během regionálních a celostátních akcí, např. Trojka pro hory. Ukazujeme, jak pěstovat a zpracovávat byliny a léčivé rostliny pro kosmetiku, jak vyrábět ekologické čisticí prostředky, jak můžeme využívat dary naší přírody. Náš úspěch by nebyl možný bez „SPOLUPRÁCE“.

Zveme Vás do Kaczawských hor - do Krajiny vyhaslých sopek, vše se nedá popsat, to musíte vidět a slyšet.

Maciej Zawierucha. Moderator Odnowy Wsi Dolnośląskiej. Adres: Rzeszówek 33, 59-540 Świerzawa
Kom.: 606571682. E-mail: maciej.zawierucha@wp.pl

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

MOJE PLANETA

Jak naučit děti, aby měli úctu k přírodě a uměli se o ni postarat? Co dělat, aby byly zodpovědné ve vztahu k budoucnosti světa a zapojit je k jeho ochraně? Co je recyklace a jaké jsou její výhody? Udělali jsme krok dopředu tím, že naše obec, ve spolupráci s Mikroregionem Bělá (Česká republika) uspořádala soutěž „Eco-práce“, která byla určena žákům škol z obou oblastí.

V čem spočíval? Úkolem soutěžících bylo vyhotovení různých předmětů z odpadových materiálů - kovů, papíru, textilu, plastů, apod. Tyto předměty byly prezentovány v 14-ti denních cyklech výstav a byly posouzeny porotou. Volba nebyla snadná, což znamená, že toto téma se bralo vážně. Každému soutěžícímu byla udělena cena a maskot projektu - sova „moudrá hlava“. Nebylo snadné vybrat nejlepší polské a české dílo z řad mnoha vynikajících. Pro porotu to byl tvrdý oříšek. Žáci vytvořili vynikající díla, která uvidíte na fotografiích!

Finále soutěže se konalo v Základní škole Stanistawa Mikotajczyka v Dolním Jaszkwie, kde se uskutečnily workshopy výroby papíru, vědomostní soutěž v oblasti životního prostředí, výsadba stromů a finální výstava a konal se vzdělávací umělecký program vztahující se k ochraně naší planety. Na závěr předseda Mikroregionu Bělá Vladimír Bukovski poblahopřál žákům k talentu a nápadům a místostarostka Urszula Panterałka předala ceny.

Co nám dává segregace, recyklace a jak postupovat, aby změnit svět k lepšímu? Stačí pozorovat okolí a vyvozovat závěry. Jestliže toto nebude ve Vašem zájmu, nikdy se nic nezmění!

Justyna Bytnar
Urząd Gminy Kłodzko

DOBKOW UKAZUJE, ŽE JE TO MOŽNÉ

V průběhu let, se polská krajina měnila. V literatuře je prezentována jako arkadie - krajina věčného štěstí, nebo jako místo, kde těžká práce rolníků, byla každodenní samozřejmostí. Ale co dělat a jak postupovat, abychom neztratili identitu a zároveň se rozvíjeli, šli s dobou, udělali krok kupředu? Zda já – obyčejný „Novák“ - mohu mít vliv na mou obec? Jistě, že ano! V současné době je hlavní předností cestovní ruch, který láká zvědavé turisty, takže musíme je zaujmout tím, co máme a co umíme nejlépe. Jak na to? Podívejme se na malou vesnici, která se nachází v obci Swierzawa, a kterou v rámci mikroprojektu „Všichni jsme součástí přírody a společnosti“ navštívila skupina 55 hostů z naší oblasti a z České republiky.

Několikadenní studijní návštěva byla naplněná atrakcemi a zajímavostmi. Začala keramickou prezentací v Dobkowie, která je příkladem dobré praxe společných iniciativ, a patří k specifickému charakteru obce. Je důležité vycházet z místních zdrojů, a vedle dobkowské keramiky je dalším skvělým příkladem mydlářství (s využitím místních bylinek). Takto se sestavuje nabídka obce a zlepšuje životní

podmínky, a tudíž vznikla myšlenka vytvořit Vzdělávací centrum, Sudetskou vzdělávací farmu. A právě zde zazněly důležité informace o možnostech získávání finančních prostředků o potřebě vycházet „vstříc“ a neomezovat se pouze na uzavřený prostor v obci.

Už jste přemýšleli o tom, jak na neznámých a vzdálených od turistických center místech, vytvořit penzion, který bude založen na místních historických a kulturních zdrojích a spolupráci s místní komunitou? Nic není ztraceno, jelikož myšlenku slow-food prozradil hostům majitel místní restaurace.

Domů se všichni vraceli s hlavami plnými nápadů. Někde se musí začít...

Justyna Bytnar
Urząd Gminy Kłodzko